

Tabor

BOG, NAROD, DOMOVINA!

*Kucja dolina pri Podutiku
drugič zmetani v jame
ranjenci in invalidi*

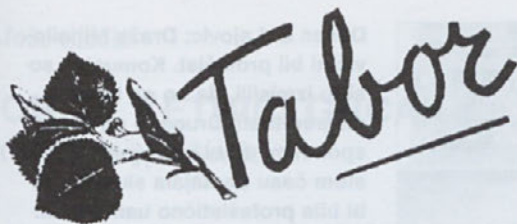

TABOR
10-12 • 2003

VSEBINA

Nikoli ne pozabim Grčarskih in Turjaških junakov - Dušan S. Lajovic	145
Ob 60. letnici Grčaric - Jože Sladič	147
TABOR - Toronto Kanada - Dr. Peter Urbanc	151
Oporoka mrtvih soborcev	156
Voščilo	157
JANEZ PAVEL VELIKI - 25 let pontifikata Janeza Pavla II. - Franci Petrič	158
Ko so kradli	160
Pohotni partizanski umori treh mladih deklet na celjskem območju - Dr. Milko Mikula	160
Pest zemlje domače - Ivan Korošec	163
Noč za nočjo - J.	164
Zmagoslavje in tragedija - Condor	165
Praznovanje zla - Ive A. Stanič	166
Nikoli izpeti krik	168
Komunisti prisegli zvestobo Hitlerju! - Jože Cerar	169
Naš vladika, dr. Gregorij Rožman	171
Pesnik France Balantič	172
Dr. Valentin Meršolj - rešitelj milijonov življenj	173
Odšli so	174
Darovali so	192

*Svobodni sveta
združite se!
Za Boga,
Narod, Domovino!*

Oktober-December 2003 • Ljubljana • Oktober-December 2003

»MOJA JE KNIGA LJUBEZNI. ODPRI JO DOMOVINA,
DA BOŠ VIDELA KDO TI JE PRAVIČNI SIN.
DAL SEM TI VSE, KAR SEM IMEL.
ČE JE BILO TO VELIKO ALI MALO, BOG NAJ SODI!
DAL SEM TI SVOJE SRCE IN SVOJ RAZUM, SVOJE FANTAZIJE
IN SVOJO BESEDO - PRISEGO KRALJU DOMOVINE.
DAL SEM TI SVOJE ŽIVLJENJE - KAJ BI TI ŠE DAL?

IVAN CANKAR

Nikoli ne pozabimo Grčarskih in Turjaških junakov

Dragi sorodniki in prijatelji mojih pomorjenih somišljenikov - borcev za svobodno Slovenijo, pripadnikov JV vD!

Vsako leto se z Vami podajam pred jame - grobove v Jelendolu, Hrovači, Mozlju, na travni gori in se klanjam njim, ki so padli pod strelji slovenskih komunistov, ker so resnično ljubili domovino.

To so bili fantje in možje, ki so se borili za svobodo slovenskega naroda, za vero in za samostojno Slovenijo.

Niso se strinjali z nacizmom, fašizmom, komunizmom.

Letos ob 60. letnici tragičnih dogodkov poklanjam namesto rož in

Dušan S. Lajovic: Draža Mihailović ni bil profašist. Komunisti so si to izmislili, da so ga lahko diskreditirali. Drugače pa se ne spomnim, da bi v Sloveniji v tistem času obstajala skupina, ki bi bila profašistično usmerjena. Tudi vaški stražarji, kasneje domobranci, ki so sodelovali z Italijani in nemci, niso bili profašistično usmerjeni, ampak so bili v sodelovanje z njimi prisiljeni.

sveč na grobove Vam dragi sorodniki in prijatelji slovenskih mučencev polpretekle zgodovine, brošuro s pripovedmi preživelih ki so nastajale ob obletnicah.

Naj bo to moj nagelj in moja sveča na njihovih grobovih.

Prav tako je letos 60. obletnica »slavnega« Kočevskega procesa, za katerega je dolga leta veljalo mnenje F. Sajeta, »da je mejnik na razvojni poti slovenskega procesnega reda na osvobojenem ozemlju.«

Mnogi trdijo, da ta proces ni bil nič drugega, kot največja sodna farsa.

Medvojni komunistični procesi so bile generalke za povojne politične procese: Božični proces, Nagodetov proces, procesi proti duhovnikom in drugi.

Naj spomin na pomorjene mlade slovenske fante in može živi in sveti v pravi luči!

Naj bodo oprani lažnih krivd komunizma, ti hrabri in pošteni vojaki!

Naj jim sveti večna luč!

Dušan S. Lajovic

OB 60. LETNICI GRČARIC

(Nadaljevanje in konec)

»V petek 10. septembra 1943 ob deveti uri dopoldne, so padli prvi strelji italijanskih topničarjev, kalibra 150 mm. Streljali so iz razdalje 100 do 200 m, preluknjali so desni vogel naše postojanke. Partizani so jih navdušeno bodrili. »FOCO, FOCO,« so se drle partizanke in jih objemale.

Italijani so nabijali s topovoma neprenehoma do dveh popoldne. Bil sem udarjen in zasut od kamenja in ometa. Skušal sem se izviti iz smrtnega oklepa, ki me je stiskal, da bi skočil v bunker ob gasilskem domu. Trudil sem se, da bi odvalil cementno gmoto, ki mi je stiskala nogo, kar je završalo, da se je rušil omet. Topovski zadetek je bil v polno na bunker ob gasilskem domu. Sledil je partizanski juriš. Politič-

Kapelica sv. Križ v Mozlju

ni komisarji so z revolverji naganjali partizane v napad. Tudi ta juriš, kot toliko drugih je bil odbit ob ranjenih in mrtvih partizanih.

Sporočili smo v Ljubljano, da topniškega ognja ne bomo vzdržali in, da se pripravljamo na nočni izpad. Dobili smo odgovor: »Vzdržite, pomoč prihaja!«

Maloštevilni ljubljanski četniški odred, ki je skušal priti na pomoč, je prišel do Dolenje vasi, kjer ni mogel prebiti partizanskega obroča. Odgovor Ljubljane je še vedno računal na pomoč Liškega odreda.

Kljub Novakovemu odgovoru je kapetan Kranjc pripravil načrt za izpad, a pod večer je padel zadet.

Poveljstvo je prevzel aktivni poročnik Marjan Strniša, ki pa je bil neodločen. Zaradi njegovega oklevanja je večina oficirjev izgubila voljo do nadaljevanja te tragične obrambe.

Intendant poročnik Not je začel na lastno pest klicati partizane k pogajanju. Temu se je uprl ranjeni poveljnik Koprivica, pa tudi »Kranjčevi borci«, ognja niso ustavili. Ostali oficirji, ne vajeni borb so se kljub temu začeli pogajati s partizani.

Četniški oficir je ob povratku s pogajanja sporočil poveljniku Koprivici, da jim partizani zagotavljajo življenje in spremstvo k Anglezem do Sušaka, ranjence pa bodo sprejeli v partizanske bolnišnice. Ranjeni poveljnik Koprivica je te ponudbe odklonil, prav tako pa jih je odklonilo vseh 17 ranjenih vojakov.

Dva četniška bataljona sta izobesila bele zastave, ogenj so ustavili. Začela se je splošna predaja.

Italijanski topničarji s štirimi topovi se vračajo čez trg. Partizanke jih poljubljajo in kinčajo s cvetjem » Gracia signore, gracia signore!«
vzklikajo in objemajo fašiste.

Zajeti borec, domačin, je prepoznal te »ljubice« Italijanov, ki so

Danilo Koprivica

se preje predajale fašistom, sedaj pa držijo moralo proletarski vojski. Z gnusom hijen so te propadle Slovenke pljuvale v obraz našim ponosno stojčim častnikom in jim trgale embleme in trobojnice z uniform ter jih teptale v blato.

»Izdajalec, monarhofašist! Izdajalec, se ne sramuješ nositi teh epolet,« je kričala od sifilisa nabrekla smrklja.

»Ne, to je moj ponos,« ji odvrne Jurček. Partizanka mu je prisolila zaušnico in njen globoko izkašljani izpljunek mu je obvisel na licu.

»Pečat stoletne proletarske kulture«, je mirno dejal Jurček.

V vrsti je stalo 171 četnikov. Eden je pobegnil. Ranjenih je bilo 18, padlo jih je 11. Po partizanskih poročilih so prav tako imeli 11 mrtvih in 28 ranjenih.

Ko je sedaj četniški oficir, ki se je pogajal s partizani, terjal pismeno garancijo od poveljstva, da jih bodo partizani pospremili na Sušak,« mu je ta položil brzostrelko na prsi rekoč:

Grobovi zamolčanim žrtvam v Mozlju.

»TO JE NAŠA GARANCIJA!«

Navezali so jih na dolge vrvi in odvedli v Dolenjo vas, kjer so prebili noč.

Drugi dan pa so jim zvezali roke na hrbtu, ter jih med zasramovanjem in pretepanjem odgnali proti Kočevju. Pretepali so celo ljudi, ki so skušali ujetnikom lajšati žejo. Na čelu žalostne kolone, so postavili kurata Tončka Šinkarja.

V mesto Kočevje smo prišli 11. sept 1943 ob štirih popoldne. Tam je bilo vse polno italijanskih vojakov. Sprehajali so se svobodno in nas zasmehovali. Oni, včerajšnji okupatorji hodijo svobodno po mestu in čakajo na odhod v Italijo. Med njimi so vojni zločinci, pa jih nihče ne kliče na zagovor.

Pobiti talci, bombardirane in požgane slovenske vasi, koncentracinska taborišča, Vse to je bilo Italijanom odpuščeno, ker to je bilo v partizansko korist in v komunističnem načrtu!

Še Turjak boste nam pomagali zrušiti, potem pa bo končano vaše delo, so jih »troštali« komunisti-partizani. To se je tudi zgodilo. Pri uničenju Turjaka so igrali glavno vlogo italijanski topničarji. Nekaj fašistov so partizani celo sprejeli v svoje vrste!

Zapori v Kočevju »Osvobodjene republike« so bili prazni. Nobenega fašista - vojnega zločinca ni bilo v vseh sedmih celicah. Neizpodbitni in javni dokazi partizanskega sodelovanja z okupatorjem, kar mora priti v zgodovino. Nad odhajajočo kolono italijanskih zločincev, ni padla niti ena zbadljivka, niti en pljunek, niti en udarec ali kričanje. Nahujskana komunistična drhal ni zahtevala smrti fašistov, nahujskana je bila, da je vpila in pljuvala na ponosne narodnjake!

Povelje, da se fašiste sprejme v »slovensko narodno osvobodilno vojsko,« **DA NAS BODO OSVOBODILI - F A Š I Z M A!**

Podpisana sta politični komisar Boris Kraigher in namestnik komandanta general Jaka Avšič

V Kočevju so zaprli pretepe in zaničevane borce v sodnijske zapore in opuščene italijanske barake. Ko so šli skozi mesto, jih je naščuvana drhal sramotila, pljuvala ter zahtevala njihovo smrt.

Prav tako so jih Italijani, ki so bili prosti po mestu, zaničevali. Obljubljali so jim vodo in hrano, vendar vse je ostalo pri obljubah. Žeja je bila neznosna.

Namesto vode so jih preteпали.

Med drugim so jih prišli gledat: Pero Popivoda, Daki, Pirkovič – Čort, Majcen (morilec patra Norberta, župnika Cvara in drugih številnih), Jerič in Kidričeva žena.

Po zloglasni kočevski sodni farsu, kjer so jih nekaj javno obtožili in sodili, večinoma pa brez sodbe pobili v Mozlju, Hrovači in Travnici gori.

TABOR – Toronto Kanada

je v nedeljo oktobra 2003, priredil svečano proslavo spomina pomorjenim domobrancem pri križu žrtev v MIDLANDU.

Slavnostni govornik je bil DR. PETER URBANC. V nadaljevanju prinašamo njegove odločne besede neizpodbitne, krute resnice.

Ob tem simboličnem spomeniku se letos posebno spominjamo 60. letnice turjaške tragedije, Osolnika in Grčaric.

Po navodilu ljubljanskega vodstva so se Vaški stražarji, z izjemo posadk okoli Novega mesta in notranjskih, v okolici Borovnice, zbrali na Turjaku. Namen te koncentracije je bil izogniti se novemu okupatorju in v ilegalni gverili zaščititi naše vasi in pričakati prihod zaveznikov. Obstajalo je upanje - v Št. Jurju, ob zbiranju orožja in živil, med vaškimi stražarji in partizani ni bilo nobenih sovraznosti - da bi skupaj formirali enotno osvobodilno vojsko.

Toda razvoj je šel v drugo smer, po zahtevi partizanskih komisarjev, ki so bili slepo poslušni vodstvu partije.

Partizani so počakali, da Vaški stražarji zasedejo grad, nakar so ga obkolili z namenom napada. Turjak s silnimi zidovi, preskrbljen za dolgo s hrano, vodo in strelivom, ne bi nikdar podlegel, to so uvideli tudi napadalci. Zato so poslali v Novo mesto po italijansko artilerijo in italijanske topničarje, kateri so v dveh dneh razrušili in zažgali grad - čez

Slovenska hiša v Buenos Airesu - Borci polagajo venec pred domobranski spomenik

200 granat težkega kalibra - in končno dosegli, pod častno obljubo splošne amnestije, da so se branilci podali.

BISTVENI POGOJ JE BIL, DA NE BO OBSODBE, MUČENJA, NE LIKVIDACIJ.

To častno besedo so revolucionarji takoj po predaji prekršili in še isti dan ustrelili vseh 28 ranjencev ob izhodu iz gradu.

Ta partizanska verolomna obljuba je imela potem posledice skozi vse obdobje revolucije, kajti turjaški borci so prisegli, »da če bo sovražnik - naš

brat - prelomil dano besedo, bodo tisti, ki bodo ostali, nadaljevali borbo in nikdar več verjeli komunističnim obljubam«.

Tako samovoljno streljanje vojnih ujetnikov, je eden največjih vojnih zločinov.

Sledile so likvidacije poveljnikov in vojakov. 60 so jih pobili v Velikih Laščah, 40 na Travnici, 24 so jih postrelili na Velikem Osolniku, ter prav tako množično streljanje po kočevski sodni farsii.

Redka, ki sta se rešila iz Grčaric, je bil takrat 17 letni Peter Pavlin, ki je pred kratkim umrl v Torontu in pokojni Jože Sladič iz USA.

Naj omenim še eno zadnjih smrti v domobranski vrstah. Gre za poznanega političnega delavca, hotelirja v stari Gorici, Vinka Levstika. Bil je obtožen vojnega hudodelstva. Njegov sodni proces, kateremu se ni hotel izogniti, upajoč na pravico, se je vlekel skoraj 20 let. Malo pred njegovo smrtjo je Višje sodišče v Ljubljani Levstika oprostilo. Ob tej

priloznosti je sodišče ocenilo, da je domobranska vojska spoštovala vsa takratna vojna pravila.

Vinka, ki je do same smrti trdil, da je najbolj ponosen, da je bil domobranec, so pokopali 22. avgusta t. l. pri cerkvi sv. Gregorija, blizu njegove domače vasi, Hudi konec.

Komentar ob njegovi smrti v Delu je bilo novo obrekovanje češ, da je bil Levstik sodelavec OZNE. Čisti nesmisel, kajti resnica je ravno obratna, bil je stalno zasledovan, špijoniran in nevaren, kdaj ga bodo likvidirali.

Podlo natolcevanje o mrtvem človeku, ki se ne more braniti, kaže na zloben, primitiven značaj, nizke morale.

Oblast doma je kritična do komemoracij, kot tale današnja. Oni ne prenesejo naštevanja zločinov revolucije. Sam Kučan, kritičen do naštevanja zločinov njegovih tovarišev je »svetoval« ne promovirajte dr. A. Vovka za svetnika, saj so ga sami zazgali.

Letos so komunistični mediji prvič omenili pomor 16 dijakov (!), ki so se rešili od 300 zajetih na vlaku, ki so ga ustavili partizani, ko je vozil v koncentracijsko taborišče. Ti dijaki so se javili partizanom za povratak domov, pa so končali v krimskem breznu.

Ta zločin pa izpostava v Teharjah na vroče sonce vsaj 20 dojenčkov, ki so jih pred očmi obupanih mater pustili tam umreti in množična sila nad dekleti in ženami v tem taborišču smrti ter tisoče mučenja, strašnega ponizanja in izsiljevanja, ne najde enakega nikjer na svetu.

Slovenski oblastniki se hvalijo, da so oni del srednje evropske kulture in civilizacije. Sodeč po zločinih revolucije, ne spadamo niti na Balkan, niti v Afriko!

Dokler ne bo zadoščenja, dokler ne bo vsaj simbolične, formalne poprave krivic, enostavno ne moremo in ne bomo odnehali od te naše svete dolžnosti, javno naštevati in obsojati zločine revolucije.

Ta genocid Vaških stražarjev in Četnikov je nujno zahteval pregrupacijo domačih enot v Domobrance. Elitna domobranska vojska je čistila teren in pognala »epohalno« NOB daleč v skrite gozdove.

Pred dolgimi desetletji je bil postavljen ta spomenik. V domovini ni bilo mogoče! Takratna oblast je prepovedala govoriti in se spominjati teh žrtev. Nesojeni drugi človek UDBE, Mitja Ribičič je zagrozil: « Vsaka kritika našega obračuna z našim nasprotnikom bo kaznovana.

Prizžig skromne lučke na nekaterih krajih naše domovine, kjer so pobijali zvezane in mučene, izstradane in ponižane naše žrtve je bilo nevarno, smrtno nevarno.

Grožnja Mitje Ribičiča, ni zalegla. Odkrili so že blizu 200 grobišč, brezen in kraških jam. Hranijo se tudi točni opisi mučenja žrtev. Vse te informacije so prišle iz pobeglih, preživelih, ali po civilistih, ki so opazovali ta grozna početja tisočev partizanov, Knoja, Ozne, Vosa. Zločincev teh krvavih orgij in opazovalcev pa ni nobenega glasu. Le kje so tisti pošteni partizani...Manj jih je, kot je bilo pravičnih v Sodomi in Gomori.

Nesramno slavni udbovec Zdene

Po padcu svetovnega komunizma, smo dobili po srečnih okoliščinah samostojno državo Slovenijo. Na žalost je oblast z izjemo prvega leta, v rokah preoblečenih komunistov. Demokracija se še vedno piše z malo črko. Ta pomanjkljiva demokracija je očitvidna pri obračunu z našo preteklostjo. Naših komunistov je sram revolucije. Tiranijo enoumja in prisile hočejo prikazati v luči »ljudske volje,« ljudstvo pa je bila partija.

Oblast formalno in materialno podpira ureditev spomenikov na krajih kot Rog v Kočevju, Teharje, Brezarjevo brezno. Druga morišča in kraje grozot kot Krimska jama, Hrastniški rovi, Marija reka ter pokopališče na Orlovem vrhu, pa oblast čaka, da bi na vse to pozabili.

V nameri, da bi se o moriščih čim manj govorilo, oblast skuša to področje dobiti pod lastno kontrolo. Zadnje na tem področju je ZAKON O GROBIŠČIH. V tem zakonu sta dve določili, ki to potrjujejo.

Zakon določa, da morajo biti napisi na teh spomenikih ŽRTVE VOJNE.

Ta označba v Kočevskem Rogu, na Teharjah, Brezarjevem breznu in po vseh moriščih je 100% laž. Ker ti naši pokojni so izključno žrtve revolucije. Oblast hoče zatajiti resnico!

Drugo določilo je še bolj perfidno, naravnost podlo, pravi: »NA VOJNIH GROBIŠČIH NISO DOVOLJENE OZNAČBE, BESEDILA ALI SIMBOLI, KI POVELIČUJEJO IN SLAVIJO PRIPADNOST ALI SODELOVANJE OKUPATORJU.«

Nihče, nobena organizacija ni imela nikdar najmanjšega namena z eno samo besedo omeniti okupatorja.

To določilo, ki pomeni, po fizični smrti še moralni udarec nedolžnim žrtvam, naj bi odgovornim za zločin genocida izbrisal zločin, češ, žrtve so bile krive.

Proti takemu zakonu sta se uprli obe opozicijski stranki NSi in SDS in v znak protesta zapustile parlament. Ta sramotni zakon mora biti umaknjen.

Tale spomenik v Midlandu, Orlov vrh na Pristavi v

Angleška stražarja na lesenem mostu čez Dravo, koder se pomika dolga procesija slovenskih begunce pred komunisti. V ozadju vidiš humberški grad. Fotograf je snel ta prizor v nedeljo dopoldne dne 13. maja 1945.

Clevelandu, spomenik v Slovenski hiši v Buenos Airesu, so še vedno kraji, kjer se naših pokojnih domobrancev in drugih žrtev revolucije spominjamo v okviru resnice in pravice.

Klanjam se spominu teh naših pokojnih rojakov. Doprinesli so narodu največje, kar more človek dati, to je lastno življenje. Zaslužijo naš hvalezen spomin.

Mir z Vami Domobranci, Vaški stražarji, Četniki in premnogi naši civilni rojaki!

SLAVA VAM!

Oporoka mrtvih soborcev

Teharje

NISMO DALI ŽIVLJENJA ZA ŠOP LAVORIK
IN NE ZARADI KOMEMORACIJ,
DA SLAVIL BI NAS MARMOR - SPOMENIK,
DA BILI BI PREDMET SENZACIJ.

NISMO PADLI, DA REŠIMO STARI SVET,
KI NAM NI PRIVOŠČIL PRAVICE
IN, DA NA SADOVIH TRPLJENJA SE SPET
RAZBOHOTI PLEVEL NERESNICE.

MI DALI NAJDRAŽJE SMO NA ŽRTVENIK,
ZA RESNIČNO PROSTOST DOMOVINE,
KER V NAŠIH OČEH JE SVETLEJŠI NJEN LIK,
OD VSAKE SMERI IN DOKTRINE.

SPOLNILI SMO NAŠIH PRADEDOV UKAZ
NAPISAN S KRVJO V OPOROKI,
DA NAS JE PRIPRAVLJENE NAŠEL TA ČAS
GROBOVI SO SVEŽI OKOPI.

UVERJENI SMO, DA IZ NAŠE KRVI
STOTERO SE SEME RAZVIJE
IN BRATOM PO MRAKU GROZOTNE NOČI,
ZLATA ZARJA PROSTOSTI ZASIJE.

Božič tistim, ki so odšli...

BOŽIČ. ZVONENJE RAZLEGA SE V ŠIRJE,
V DOMU UBOŽNEM HOJKA STOJI,
ZAMIŠLJEN POSTAVLJAM PO MAHU PASTIRJE
IN HLEVČEK V SOJU BRLEČE LUČI.
DALEČ ČEZ MORJE IN GORE SNEŽENE,
MISLI NEMIRNE, SPOMINI HITE
TJA KJER NEKOČ OKROG HOJKE ZELENE,
GNETLI PRI JASLICAH SMO SE SMEJE.

DANES PREMNOGI NISO VEČ Z NAMI
KRIJE JIH RUŠA, ZASNEŽENA PLAN
NAM PA ROSIJO OČI SE S SOLZAMI,
KO IŠČEMO ZNANCE OB HOJKI ZAMAN.
BRATJE IN SESTRE, KJERKOLI ŽE SPITE,
SPOMIN NA VAS MED NAMI ŽIVI,
KOT, DA ŠE DANES MED NAMI ŽIVITE,
SVEČKA ZA VAS MED PASTIRCI GORI.

*Lep in doživet SVETI VEČER
Pa srečno, uspešno in zdravo NOVO LETO
Voščimo vsem naročnikom in prijatelejem!*

ZVEZA DSPB - TABOR
KONZORCIJ TABORA

JANEZ PAVEL VELIKI

25 LET PONTIFIKATA JANEZA PAVLA II.

VSI »ZMAGOVALCI« VOJSKA IN SPOPADOV SE NISO ZMOGLI S SILO TAKO MOČNO ZAPISATI V ZGODOVINO ČLOVEŠTVA, KOT JE TO STORIL KAROL WOJTYLA, PRVI PAPEŽ SLOVAN, KI JE ZAZNAMOVAL ZADNJO ČETRTO TEGA STOLETJA

Franci Petrič - Družina

Marjan Bačnik

Objavljamo odlomek iz pripovedi JOŽICE TITAN, rojene BAČNIK, sestre pomiloščenega na »slavnem kočevskem procesu« in potem umorjenega MARJANA BAČNIKA.

Za povedati resnico, moraš imeti pogum in moralne kvalitete. Pogum imam po vsem tem, kar sem prestala, o moralnih kvalitetah pa naj sodi bralec teh vrstic.

Leto 1941, strahotno leto - Štajerska. Tega leta smo mnogi postali zaporniki Gestapa in kasneje dolgoletni brezdomci v Ljubljani.

Komunistična partija je obdobje 1941 - 1945 uporabila za svojo krvavo revolucijo. To revolucijo sem sama doživela v Ljubljani in jo tudi preživela.

Mladi smo bili, polni idealov, diplomacije nismo poznali, da je ta močnejša kot orožje. Da pa je domovina samo ena in nam vsem dodeljena, smo pa le razmišljali in za njo smo bili pripravljeni vse žrtvovati.

OF, vabljuje kratice, vabljevih in obenem grozečih agentov.

Kmalu smo spoznali, kaj se skriva za temi vabljivimi kraticami. Vsak, ki ni bil pri priči pristaš, ali je imel kak dvom o OF je že bil izdajalec.

Oče je bil brez službe. V jeseni 1941 pa je dobil delo v kurilnici državnih železnic. Brat Marjan je bil akademik, študent univerze v Ljubljani. Jaz sem bila v trgovski akademiji.

Brat je bil dopoldan slušatelj, na strojni fakulteti popoldan pa je instruiral matematiko in fiziko premožnejše otroke, ponoči pa je bil, večkrat v dežju in mrazu s svojimi kolegi s fakultete premogar v kurilnici drž. železnic v Ljubljani, da smo se najskromneje preživeli. (Index in delovno knjižico »premogar« hranim za spomin.) z mnogimi kolegi ljubljanske univerze se ni strinjal z boljševiskim izvajanjem E. Kardelja, ki je striktno izvrševal ukaze Josipa Broza: vso inteligenco, duhovne, kmete pobite.

Niso se strinjali s parolo »VOSA« »Žrtve morajo biti.«

In končno so se na terenu fantje uprli pozdravljati z dvignjeno pestjo.

Toda kljub temu so po ljubljanskih ulicah pod streli VOSA pričeli padati prve zrtve. Mariborčana Franček Župec in Jaro Kikelj. Smrt teh dveh mladeničev je marsikomu odprla oči.

Julija 1943 so fantje odšli v ilegalo v Grčarice. Tam naj bi na povelje begunjske vlade v Kairu mirno pričakali angl. - amer. invazijo. Toda te invazije niso nikoli dočakali, presenetila pa jih je kapitulacija Italije in partizanski napad.

Kljub slabemu položaju in premoči partizanov, fantov ni bilo strah, kajti bili so prostovoljci, vojaki nasproti mobilizirani raji, katero so komisarji pod juriši podili pred cevi ilegalcev.

Da bi ne bilo italijanske artilerije in laških topničarjev, nikdar bi ne padle Grčarice ne Turjak.

Hrovača pri Ribnici

»Smrt fašizmu!« so vpile partizanke, pa so se objemale s fašisti!

Kar je sledilo potem, je utelešena groza sadizma podivjanih ljudi, s satanskim obrazom.

Priredili so sodno farso. Moj brat je bil »oproščen« in dodeljen v delavski bataljon. Vsi so slutili, da je to bataljon smrti. Ta bataljon je štel 40 mož. Po krutem stradanju in zaničevanju, so jih po dveh mesecih poklali na Travnici gori, 2. nov. 1943, po pripovedovanju partizana Jokija - Plevel Franca, bivšega našega soseda.

Moja mati, ko je zvedela, se je odela v črnino. Ob vprašanju znancev za kom žaluje, je milo zajokala: »Sina so mi ubili, pa še povedati ne smem.«

Jožica Titan - Bačnik

**Ko so kradli po trgovinah, so rekli PROLETARSKA OSVOBODITEV
PRIVATNE LASTNINE.**

**Ko so kradli privatno lastnino po stanovanjih in vaških kaščah, so rekli,
da REKVIRIRAJO BORZUJEM IN LJUDSKIM SOVRAŽNIKOM.**

Ko so morili po mestih in vaseh, so rekli, da SKRBIJO ZA OSVOBODITEV - DRUŽBE - IZPOD - NARODNIH ZATIRALCEV.

Ko so vpili smrt fašizmu, SO SE BRATILI S FAŠISTI IN NACISTI.

Pohotni partizanski umori treh mladih deklet na celjskem območju

Med prebivalci Planine pri Sevnici je še danes živ spomin na partizanski zločin, jeseni 1944 nad OLGO KUKOVIČ ki je veljala za izredno lepo dekle, z dolgimi svetlimi lasmi. Pred vojno je delovala v kulturnem društvu in nastopala v raznih igrah. Ko so poleti 1944 partizani

prišli na Kozjansko in zasedli tudi Planino, je bila Olga partizansko navdušena.

Mag. Štefan Tisej iz Celja, se spominja, da mu je še kot otroku in tudi drugim šivala rdeče zvezde na kape.

Novembra 1944, so jo partizani nenadno aretirali ter jo odgnali v Šentvid pri Planini in jo zaprli v prazno župnišče. Tam so jo zasliševali, pod obtožbo, da je namepravali izdati partizane. Dokaz za to naj bi bilo pismo, (ki ji je bilo podtaknjeno) in so ga našli pri njej.

Po nekaj dneh zaslišanja, glavni član »sodišča« je bil učitelj iz Planine z vzdevkom Žan, jo je obsodil na smrt. Odvedli so jo v »farovško hosto« in jo tam v globeli ustrelili. Rabelj je bil F. Z. ki so mu domačini zaradi grbe dali ime »Pukelj«. Ljudje so se ga izogibali, ker je bil znan morilec, za kar se je celo sam hvalil.

Kot pripoveduje Ivan Kranjc iz Šentvida pri Planini, so celo nekateri partizani takrat govorili, da je bila Olga po krivici obsojena. Na dan, ko so izvršili umor je partizanski bolničar dejal, da so spet ubili enega nedolžnega.

Posmrtni ostanki lepe Olge še vedno počivajo v globeli »farovške hoste« v Šentvidu pri Planini. Nima niti križa, ne znamenja, ki bi pričalo, koga so tam zagrebli.

Tudi zgodba o ROZIKI VERK je enako tragična kot večina zgodbe deklet, ki so jih partizani ugrabili za svoje bohotne namene, se izživljali ob njih v vrsti, potem pa so jih brez obleke nagnali in ustrelili ali pa prepustili raji, da je pobirala ostanke in končala nad njimi z noži.

Rozike partizani niso umorili, povzročili pa so ji tolikšno gorje, da si je sklenila sama vzeti mlado življenje.

To so ji prizadeli prav tisti domači terenci, ki so umorili med drugi-

Olga Kukovič je še danes zakopana v neki globeli. Roziko Verk so partizani posilili, potem je zanosila in se vrgla pod vlak. Angelo Meh je vedevejec potolkel s kamnom.

mi tudi ameriškega pilota in izvajali strahovito nasilje na območju Sv. Petra na Medvedjem selu, Kačjem dolu, Malih in Velikih Roden in Cest v letih 1944-45.

Med ustrahovanimi in oropani je bila tudi družina Verkovich iz Kačjega dola.

Domačijo so obiskali 15. avgusta, 1944 ponoči. Gospodinji Rozi Verk od katere so zahtevali 20. 000 nemških mark, so grozili, da jo bodo obesili, če jim ne izroči zahtevana vsote.

Vzeli so ji zlatino, 30 kg. Masti, 4 l. olja, 12 kosov pralnega mila, posteljno perilo in 1. 500 nemških mark.

Olga Kukovič iz Planine pri Sevnici (druga z leve)

Z grožnjami so tudi dosigli, da jim je povedala, kje hrani v masti zalito meso. Ko jih je hotela voditi tja, ji niso privolili, temveč zahtevali, da jim gorco pokaže in odklene njena mlada hči Rozika. Ko jih je dekle privedlo tja, so ji storili silo, kar je njena mati slutila, zato se je tako bala zanjo. Za pošteno, krščansko deklo je bil to strahoten šok. Da pa je bila zanjo tragedija še večja, je Rozika s okrutnim posiljevalcem zanosila. Rozika, ki je imela fanta, s katerim sta načrtovala poro-

ko, onečaščenja svoje dekliške časti nikakor ni mogla preboleti.

Odločila se je, da si bo sama vzela življenje. To je tudi storila. V kraju Podplat se je vrgla pod vlak in tako žalostno končala svoje polno dekliških sanj, prebujajoče se življenje.

Preden pa je to storila je v slovo mami in svojim domačim napisala pretresljivo poslovilno pismo.

Glavni kolovodja teh banditov je bil povojni odlikovan z medaljo za

hrabrost, ker ga ni bilo strah onečaščati in moriti mlada dekleta. Oblastem so na razpolago vsi podatki o njegovem zločinskem delovanju med vojno – vendar »heroji« so nedotakljivi.

Zgodba o ANGELI MEH iz Šmartnega ob Paki, je zgodba komaj štirinajst let stare deklice, ki je postala žrtev partizanskega morilca v prvih dneh po vojni.

Med vojno je živela sama z očetom, kajti mati ji je že zgodaj umrla. K hiši so pogosto prihajali partizani. Ker je bila Angelca, lepo dekle, so jo partizani začeli nadlegovati. Pri tem je najbolj izstopal neki pripadnik VDV (vojske državne varnosti – poklicni morilec), ki jo je hotel na vsak način osvojiti. Ko je bil nasilnejš ž neznosen in ji grozil, se je zatekla k Nemcem. Zaradi tega so jo partizani aretirali v noči 2. novembra 1944. in odvedli na partizansko »vojaško sodišče«, ki jo je obsodilo na smrt. Naknadno ji je »višje sodišče«, smrtno kazen spremenilo v težko prisilno delo v zimi 1944-45 kopati jarke za partizane.

Po vojni se je vrnila k očetu. Tu pa jo je poiskal omenjeni vedevevec, jo s silo odvedel v bližnji gozd in jo hotel s kamnom pobiti. Kljub hudim poškodbam po glavi, je dekle preživelo in se vrnilo domov. Ko je za to izvedel partizanski morilec, se je znova vrnil in jo v gozdu pokončal s strelom. Njeni domači si njenih posmrtnih ostankov še do danes niso upali prenesti v blagoslovljeno zemljo.

Dr. Milko Mikola

Ivan Korošec

Pest zemlje domače

K ROŽMARINU, NAGELJNU
IN ROŽENKRAVTU
SEM DODAL PEST ZEMLJE IZ DOMOVINE,
DA DAJALA BI RAST IN ŽIVLJENJE,
PUŠELJCU,
DA NE USAHNE
PREDEN USAHNEM...

SLOVENIJA

V TUJEM SVETU Z MANO ŽIVIŠ,
TVOJA PODOBA JE MENI OLTAR,
TVOJE IME JE MOLITEV
ZAHVALE ŽIVLJENJA
ZA VELIKI DAR
CVETJA IN TRNJA.

UJET SEM V TVOJIH SPOMINIH
OTROŠTVA,
PESMI, VRISKA IN BOLEČINE.
PRIPET NA DOMAČI SEM KROV,
KI GA NI.

MISEL NATE
JE ROZNI MAJ,
CVETJA IN ŠMARNIC,
OTROŠKEGA SMEHA
IN STRTIH CVETOV.

V NOČEH ME BUDI
TVOJ KLIC Z VALOVI
RAZBURKANEGA OCEANA:
»VRNI SE! - DAJ!
VRNI SE Z DOLGE POTI,
VRNI SE ZOPET NAZAJ!«

J.
NOČ ZA NOČJO

SEM TO ŠE JAZ - ?
SPREMENIL SEM SE V VETRU ČASA
NEKDO SE MI ZAGREBEL JE V OBRAZ
IN SKOZI ŠPRANJE DVOMOV
V DUŠO SILI OSTER MRAZ.

ZDAJ VEM KAKO BOLI,
KADAR V OBRAZ TI PLJUNE BRAT,
KAKO ZAZEBE TE V OBUP,
KADAR TUJINA NA STEKLO DUŠE
DAHNE SVOJ LEDEN POLJUB

NOČ ZA NOČJO...

Zmagoslavje in tragedija

Pod tem naslovom je Dnevnik z dne 22. sept. 2003, prinesel članek nekega Vav- a, kjer opisuje partizansko spominsko proslavo na Turjaku. Med drugim pravi: « Zadnja leta takšne in podobne proslave so se končno otresele nekakšnega grenkega priokusa udeležencev, da so ostali osamljeni, pri obujanju spominov na težke in pomembne dni KOT, DA SE JE DRŽAVA MALO SRAMOVALA - DOLOČENEGA - OBDOBJA - NAŠE POLPRETEKLE ZGODOVINE. »

Da. Poleg drugega naj vas bo sram komunisi za Grčarice in Turjak, kajti storili ste narodni zločin nad slovenskimi fanti in možmi. Namesto, da bi napadli propadlega okupatorja, ki je požigal naše vasi, streljal talce in gonil ljudi v koncentracijska taborišča, ste ga prosili za pomoč, za topove in vojake, s katerimi ste porušili Grčarice in Turjak.

»To je bil čas, ko je bilo na slovenskem 6000 belogardistov v 107 postojankah in 2000 rdečih revolucionarjev,« stoji zapisano v Dnevniku. .

Kdo bi bil zmožen premagati» belogardiste« če ne bi bilo laških topov in artiljercev - ?

Mitja Ribičič - "Heroj" revolucije

»Dvakrat smo jim ponudili amnestijo, pa so obakrat ponudbo zavr-
nili in svoje raje peljali k Nemcem, kot k zaveznikom« je rekel glavni
govornik na proslavi, JANEZ STANOVNIK.

G. STANOVNIK, govoriti neresnico je grdo, Ponavljati laž 60 let,
pa je zlobno.

Vprašajte partizana Pera Popivodo, pa vam bo povedal resnico, da
so branitelji Grčaric in Turjaka, potem ko so jim Italijani rušili posadke
s topovi na 100 do 200 m in je že vse gorelo, pristali na vdajo pod
pogojem, da lahko vsi mirno odidejo z orožjem. **PARTIZANI SO NA
TE POGOJE PRISTALI IN OBAKRAT DALI ČASTNO BESEDO!**

Še niso prišli vsi branitelji iz postojank, že je partizan streljal ranjen-
ce - 18 v Grčaricah in 28 na Turjaku. Ostale vojake pa so partizani
zvezali z žico in odvedli v smrt v različnih dnevih in različnih mučenjih.
Šestnajstim pa so sodili po znani sodni farsu in jih javno obsodili na
smrt, šeststo pa so jih na skrivaj pobili, da bi nihče ne videl in ne slišal.

VI O TEM NIČ NE VESTE G. STANOVNIK ?

In še, » svoje ljudi so raje peljali k Nemcem, kot k zaveznikom.«
NE G. STANOVNIK, svoje ljudi so peljali k zaveznikom, prav zato
Grčarice in Turjak, da bi skupno z njimi udarili na Nemce. **ALI SE
MOTIM - GOSPOD - ?**

ČASTNA BESEDA PARTIZANOV - ?

**LJUDJE, KI NIMAJO ČASTI, NE MOREJO DATI ČASTNE BESE-
DE!**

Condor

Praznovanje zla

Letos po 13. letih samostojne Slovenije so se junija v Braniku zbrali
primorski partizani in partizanke, člani Varnostno-obveščevalne službe
(VOS) in počastili 60-letnico ustanovitve te službe. Brez sramu in

preganjavice ter s pomočjo notranjega ministra dr. Rada Bohinca, so ugotovili velik pomen te službe, ki naj bo zgledna vsem, še posebej organizacijam pri osamosvajanju Slovenije.

»Nič posebnega,« so ali bodo rekli manj pozorni in površni Slovenci. Omenjeni dogodek v Braniku pa ima pretresljivo in tragično razsežnost, če le nekoliko posežemo vanj:

Kaj je bil in kakšno funkcijo je opravljal VOS?

Ob tej informaciji pretresljivi obstanemo. Vstajajo grozljiva vprašanja, na katera pa do danes še nismo dobili odgovorov.

Ali se ti »borci« norčujejo iz naroda, ali pa so resnično tako indoktrinirani, da še danes verjamejo v koristnost te kriminalne, zločinske organizacije VOS-a?

Če so na javni manifestaciji ugotovili, da je na Primorskem padel vsak četrti pripadnik VOS-a, zakaj niso dosledni in ne povedo javno, koliko ljudi pa je mučila in pobila njihova organizacija? Kdo je bil njihov sovražnik in zakaj se je posluževala likvidacij? Zakaj ni ob italijanski kapitulaciji kaznovala in aretirala italijanske fašiste? Zakaj se člani VOS-a še vedno poslužujejo laži in trdijo, da so zbirali podatke za zaveznike, če danes že vsi vemo, da so zbirali podatke o »notranjih sovražnikih« - o vsakem Slovincu posebej ZA

Ko je Tito 1. junija 1945 obiskal Celje, je njegova ideološka vojska v bližini množično pobijala vojne ujetnike.

PARTIJO! (Podatke za zaveznike je zbirala skupina slovenskih padalcev, ki so jih urili Angleži. Ko so bili poslani iz Kaira na naše ozemlje, so jih Vosovci aretirali in nekatere celo usmrtili.)

Zakaj se še vedno bojijo priznati, da se je s prihodom VOS-a na Primorskem začelo ustrahovanje in z njim polnjenje kraških jam – fojb?

Mar ni zločinsko divjanje članov VOS-a pripomoglo k izgubi Trsta in Gorice?

Glede na Bohinčevo podpiranje in pozitivno umeščanje VOS-a v današnji čas, lahko upravičeno sklepam, da je notranji minister velik nepoznavalec zgodovine ali pa hlapčevska marioneta sedanjih oblastnikov

Letošnje praznovanje v Braniku prav kliče nekatere primerjalne vzporednice:

Ali tudi v Nemčiji država podpira in sodeluje na praznovanju ustanovitve organizacije SS, ustanovljeno leta 1925 z nalogo zaščite vodstva nacionalsocialistične stranke?

Ali tudi v Italiji uradno praznujejo ustanovitev fašistične tajne policije OVRA, ustanovljeno novembra 1926 za »obrambo države«?

Po slovenskem zgledu bi verjetno moral ves demokratični svet praznovati ustanovitev Al Kaide!

Kakorkoli zadevo obrnemo: Praznovanje zla je mogoče videti in »občudovati« samo v Sloveniji!

Ive A. Stanič

Nikoli izpeti krik

V večni molk pogreznjen, z ranjenim spominom – pesnik Ivan Hribovšek

Ko bi bil pesnik Ivan Hribovšek iz Radovljice še med živimi, bi peli hvalnice **osemdesetletniku**. Usoda je hotela drugače: že v letu 1945, ko mu je bilo 22 let so mu neznani morilci vzeli življenje, njegovo truplo pa odvrgli ne ve se kje. Dobri rojaki so hranili njegov spomin: plemenitemu, dobronamernemu in prijaznemu rodoljubu, obetavnemu pesniku, prijatelju svobode in ljubezni so pred desetimi leti postavili spomenik v neposredni bližini župnijske cerkve.

V petek, 20. junija, je kulturno društvo Sotočje iz Radovljice počastilo njegov spomin, z razstavo njegovih pesmi in bibliografskih enot o njem ter s kulturnim programom. Avtor razstave prof. France Pibernik,

najboljši poznavalec Hribovškove poezije, je bil tudi slavnostni govornik spominskega večera. Oživil je spomin na pesnikovo življenjsko pot, duhovno bogato mladostniško poezijo, na dijaška (Ljubljana Šentvid, Beljak) in študijska leta klasičnega jezikoslovja Dunaj, leta medvojnne zmede. Otresel se je nemške mobilizacije in stopil v vrste varuhov slovenskih domov ter velikega eksodusa pred maščevalci, zajet v val beguncev v Vetrinj.

Njegovi pesniški prvenci so izhajali na straneh šentviških *Domačih vaj*, zrelejša dela v Kocbekovi reviji *Dejanje*, ilegalnem radovljiškem glasilu *Vogelni kamen*, na Dunaju pa v ilegalnem literarnem listu *Dunajske domače vaje*. Tu je v vojnem času sam zbral svoje pesmi kot *Pesmi Marjana Gostiše* (izšle so leta 1965 v Buenos Airesu z naslovom *Pesem naj zapojem*; znova jih je uredil dr. Tine Debeljak). V letu slovenske državne osamosvojitve je Cankarjeva založba natisnila Hribovškove pesmi z naslovom **Pesmi**, Mohorjeva družba pa leta 1993 izbor z naslovom **Himna večeru** z obsežnim spremnim esejem. Hribovšek je tudi prevajal (iz latinščine in grščine) ter pisal eseje in razprave.

Radovljica, spomenik pesniku Ivanu Hribovšku

Jože Cerar

Komunisti prisegli zvestobo Hitlerju!

Ko so Nemci aprila 1941. leta zasedli Gorenjsko in Štajersko, so bile Moravče pri Domžalah v nemški coni.

Moravče in njena okolica sta mi dobro poznani. Tudi mnogo ljudi sem osebno poznal, zato pišem, kar sem videl in doživel.

Najprej so Nemci vse ljudi popisovali. Vsakdo je bil poklican pred komisijo. Hoteli so vse vedeti. Pazili so na čisto raso, če ni kdo judovske-

ga pokolenja. Zelo so se zanimali tudi za tiste, kateri so bili v španski revoluciji 1936. Potem smo kmalu prejeli osebne izkaznice. Večina smo imeli zelen pas preko sredine izkaznic. Torej sprejeti in priključeni Nemčiji.

Nemci so takoj preskrbeli za vse moške delo. To je ugodno vplivalo na mnoge, kajti pred vojno je bila velika brezposelnost. Delavci so bili kar zadovoljni, mnogi celo vneti za Nemčijo. Zanje je bilo samo to važno, da imajo delo in zaslužek, da preživijo svoje družine - za vse drugo se niso zanimali.

V poletnem času 1941 so Nemci izdali razglas, da bo v nedeljo ob 14 uri (datuma se ne spominjam) v Moravčah zborovanje za vse moške stare od 18 let. Udeležba je bila strogo obvezna. Celo grozili so onim, ki bi se zborovanja ne udeležili. Bali smo se, zato smo se na zborovanje vsi odzvali. Srečanje je bilo na prostem pred ljudskim domom, ki je imel balkon, na katerem je stal Nемец, poleg njega tolmač, tretji pa je imel foto aparat, s katerim je nas slikal.

Nемец je imel govor, ne dolg, le povedal nam je, da smo priključeni veliki Nemčiji, pod vodstvom furerja, pa morda še kaj, - se ne spominjam.

Potem je bila prisega Hitlerju. Zapovedal je, da vsi dvignemo roke poševno v zrak, tako kot pozdravljajo Nemci. Jaz nisem roke takoj dvignil, pa me je poleg stoječi pocukal za rokav, »bodi previden!«

Oni na balkonu je stalno slikal, bilo je nevarno, če bi roke ne dvignil. - to bi se opazilo na sliki. Poleg tega pa so bili med nami tudi taki, ki bi verjetno Nemcem prijavili tiste, ki bi rok ne dvignili. Vsi smo drzali roke poševno navzgor, Nемец pa je govoril: » Sedaj je naš furer Hitler vladar vseh in vsa njegova povelja se morajo zvesto izpolnjevati,« verstehen Sie?«

» Ja!« smo vsi zaupili. Potem je bili dano povelje, da vsi glasno izpovemo zvestobo Hitlerju z: »Heil Hitler!« Nekateri so navdušeno zakričali - mnogi pa neslišno. To je bila prisega in konec zborovanja.

Za večino je bila prisega prisiljena - zato neveljavna, za simpatizerje pa je bila veljavna.

Večina tistih, ki so navdušeno vpili »Heil Hitler, so bili potem leta 1943, sprejeti v komunistično partijo - so pač presedlali - oportunisti.

Na zborovanju sem opazil tudi Kokalj Franca in njegova dva sinova, Slavkota in Staneta iz Vrhpolj pri Moravčah. Vsi so navdušeno prisegli. Vsa družina je sodelovala z Nemci in ljudje so bili previdni do njih.

V jeseni Leta 1943 pa je bil oče sprejet v partijo in nič ni bilo naro-
be, da je vsa družina sodelovala z Nemci. Po vojni je bil celo župan v
Domžalah!

Partizani pa so ustrelili doma Marna Franca, potem so pa govorili,
da je bil nemški zaupnik in izdajalec, kar pa ljudje niso verjeli. Vse je
bilo odvisno od »sodnikov,« domačih terencev!

Kdor ne pozna v dno komunizma bo to težko razumel. Zato jih je
bilo mnogo, ki so nasledli propagandi, gmotno podpirali OF, po vojni pa
so bili globoko razočarani.

Prisega v Moravčah ni bila edina, verjetno so bila taka »zborovanja«
tudi po drugih občinah, vendar o tem komunisti strogo molčijo.

Za žrtve in rablje Spominska maša na Teharjah

»ČE BOMO IMELI DOVOLJ GOREČE SRCE, BOMO DANES
TUKAJ MOLILI ZA VSE: ZA ŽRTVE IN NJIHOVE RABLJE, ZA
VSE, KI SO TRPELI IN ONE, KI SO DELALI KRIVICO, ZA SPRA-
VO MED NAMI.« je dejal govornik škof Anton Stres v nedeljo dne 5.
oktobra v spominskem parku na Teharjah.

***

NAŠ VLADIKA, DR. GREGORIJ
ROŽMAN

1883 - 1959

»KOMUNIZEM JE NAJVEČJA NE-
SREČA ZA SLOVENSKI NAROD!«

Kako preroške besede svetniškega
škofa - odločnega Slovenca.

Dr. Gregorij Rožman na obisku v Argentini

***

Pesnik France Balantič

»Najbolj pesniška žrtev revolucije
v Sloveniji, zavrt v svoj večni plamen.«

(dr. Tine Debeljak)

Žrtev plamenov zazganih
iz partizanske, Dakijeve roke.
V noči od 23 do 24 novembra,
1943 v Grahovem.

»NE VEM ZAKAJ SEM NA ŽIVLJENJA ŽENITNINI.
MORDA SEM PADEL KAKOR SVEČA IZ ROK DEKLETA.«

MAGISTRALE

SVETLOBI BOLEČIN BIL SEM DAROVAN,
VIHARJI ROŽ MI TRGAJO NOSNICE.
PRIŽGAL SEM ROK POHLEVNIH VOŠČENICE,
MED GORSKO TRAVO BOR SEM BIL VSEJAN.

NIČ VEČ NE BO POLJUB MOJ ZAPELJAN,
PO VSEH NOČEH ŠE TREZNE SO ZENICE,
PONUDI SOL DOMAČE MI SOLNICE
GLEJ GOSPODAR, TVOJ ZVESTI SEM DVORJAN!

VEM, DA SI PADLIM ZVEZDAM MILOSTLIV,
PRI TEBI SEM S KRVAVIMI STOPALI,
V DALJAVI RODNI OGNJI SE KADE.

CVET DRAGIH USTNIC ME JE POGOSTIL,
NA MLADIH VEKAH SOLZE SE MEDE -
ZDAJ BODO MOJI SPEVI POČIVALI.

Dr. Valentin Meršol **Rešitelj milijonov** **življenj**

Znano nam je, da je dr. Meršol na vetrinjskem polju dosegel zaustavitev prisilnega vračanja naših ljudi morilecu Titu, ni pa nam znano, DA JE ISTOČASNO ZAUSTAVIL VRAČANJE VSEH BEGUNCEV NE SAMO TAKRATNIH JUGOSLOVANOV. Po mnenju Juliusa Epsteina je DR. VALENTIN MERŠOL S TEM REŠIL ŽIVLJENJE 7 - 8 MILIJONOV PROTIKOMUNISTOV VSEH NARODNOSTI!

Se zavedamo tega? To je zgodovinsko dejstvo, ki bi ga morali poznati vsaj potomci rešenih.

Tema za razmišljanje

KO SE TIRANIJA ZRUŠI, JI NE SMEMO DATI ČASA, DA BI SE DVIGNILA!

Robespierre

LJUBŠA MI JE NEVARNA SVOBODA, KOT MIRNO HLAPČEVSTVO.

Moreno Arg. general

BOJAZLJIVEC NE BO NIKOLI SVOBODEN!

Horac

VINKO LEVSTIK

Nikdar si ne bi mislil, da bom moral kdaj pisati o smrti Vinka Levstika. On je zame veljal kot človek, ki je od Stvarnika prejel mnogo darov, med njimi zlasti krepko zdravje, bister um in velik pogum. Novica o njegovem slovesu od tega sveta, me ni le iznenadila, temveč tudi globoko prizadela.

Rajnega sem поблиže spoznal leta 1968 v Rimu, ko je tedanji predsednik italijanske republike Giuseppe Saragat sklenil posebej slovesno počastiti dvajseto obletnico republiške ustave. V čudovitih vrtovih kvirinala, ki je rezidenčna palača republiških predsednikov, je namreč priredil sprejem za župane vseh občin v državi. Bilo je med prvim mojim županskim mandatom in sem v Rim potoval z vlakom, skupno z županoma v Zgoniku in na Repentabru (Karlo in Miha Guštin). Imeli smo rezervirane sobe v hotelu Bled, o katerem mi je bilo znano, da je njegov lastnik slovenski rojak Vinko Levstik.

Prvo presenečenje nas je čakalo na rimski železniški postaji Termini, kjer se nam je predstavil mladosten, postaven moški in nas z avtom odpeljal v hotel Bled, ki sicer ni bil daleč od kolodvora. Bil je sam lastnik hotela Vinko Levstik.

V vrtovih kvirinala smo srečali še ostale tri župane s Tržaškega (dolinškega, miljskega in tržaškega) in se držali skupaj ves čas sprejema.

Ko se je slovesnost končala, pa smo se vsi, razen tržaškega, podali v hotel Bled, kjer smo v Levstikovi restavraciji preživeli lep večer.

Levstik je namreč nekdanjo klet preuredil v restavracijo za hotelske goste in hkrati poskrbel, da je gost našel tu košček Slovenije sredi več milijonske italijanske prestolnice. Odtlej sem po službeni dolžnosti več kot tri desetletja zahajal v Rim in sem vedno bil reden gost Levstikovih hotelov. Imel sem na razpolago hotele, ki so bili bližji mojih službenih zasedanj, a sem se v njih počutil tujca.

V Rimu je rajni ustanovil tri hotele: Bled, Daniela in Emona, kar pomeni, da se je v svojem poklicnem področju krepko uveljavil. To se mu je posrečilo, čeprav ni razpolagal ne s kapitalom, ne s formalnimi študijskimi naslovi. Računal je lahko le na svoje naravne darove in na to, kar je za pravega podjetnika bistveno: Tveganje in to je bilo zanj užitek.

Da se je mlad slovenski fant - svoje narodnosti ni nikdar in nikjer skrival - in še begunec po vrhu, tako visoko uveljavil na gostinsko - turističnem področju v samem velikem Rimu, je dejstvo, na katerega smo lahko vsi Slovenci samo ponosni. Če k temu dodamo, da je njegova družba proti koncu osemdesetih let postala lastnica največjega hotela v Gorici, smemo upravičeno napisati, da je z njegovo smrtjo legel v grob izreden mož.

Prav njegov prihod v Gorico, kamor je »pristal«, kot je sam povedal v pogovoru s podpisanim, objavljenem v Novem listu, na prigovarjanje predsednika Kmečke banke v Gorici, Ksaverija Lebana, pa je verjetno sprožil vzmet, kar je spravilo v pogon dolgo verigo policijsko - sodnih postopkov v zvezi s proti komunistično izbiro, ki jo je naredil kot osemnajst letnik proti koncu druge svetovne vojne. Dejansko pa je bila v ozadju zavist, ki je ena največjih napak v slovenskem značaju. Šele lansko leto je sodišče v Ljubljani izreklo oprostilno rabsodbo, čeprav je njeno besedilo tako zverženo, da je bilo in je upravičeno predmet kritike.

Še ob njegovi smrti se objavljajo članki, ki premlevajo le pokojnikovo proti-komunistično izbiro. Pisec z akademskim naslovom pa se v dolgem zapisu sprašuje kaj je, ali kaj bo po Levstikovi smrti ostalo od domobranstva kot, da bi bil ta preprosti dolenjski kmečki fant odgovoren za njegov nastanek.

Dragi Vinko, kot sem Ti večkrat dejal ob takih priložnostih, z Dan-
tejem ponavljam tudi danes: » Non ti curar di lor, ma gurda e passa.«

Kdor Te je poznal ve, da si bil velik in iskren pristaš gibanja ob Lipi
sprave in se hkrati prizadeval, da bi se končno priznalo dostojanstvo
vsem žrtvam Teharij, Roga, Brezarjevega brezna, Lajš in premnogih
grobišč posejanih po slovenski zemlji.

Počivaj v miru. Prijatelji ne bomo pozabili nate.

Drago Legiša

Dragi Vinko! Toliko je spominov, ki so oživali sedaj ko si odšel. Preje
so bile razdalje, kratko odmerjeni čas, nujni opravki, sedaj – sedaj je vse
obstalo Ti in mi. Toliko bi nam povedal, nam naročal, nas opozarjal in
mi, ki smo Te občudovali ob Tvoji podjetnosti, Tvoji pogumnosti, vztraj-
nosti, ob Tvojem odločnem slovenstvu in proti komunizmu.

Sedaj je vse obstalo, le spomini na preteklo so tako živi in nam
molče govorijo:

Vinko je bil resničen junak, idealist. Na fronti in v zaledju K Lipi
sprave je vedno prinesel venec, kakor, da bi hotel nas vse, ki smo bili
akterji preteklega slovenskega časa, zopet povezati v venec sožitja in
bratstva, za blagor naroda in domovine.

Odpočij se Vinko v domači zemlji, ki si jo tako ljubil. Vsem Tvojim
naše globoko sozalje.

ZVEZA DSPB - TABOR

MONS. JOŽE MAVSAR

Ni bilo malo slovenskih duhovnikov, ki so se kot begunci po letu
1945 zatekli v Združene države, se tukaj uspešno vključili v dušno pa-
stirstvo in dosegli tudi častne in odgovorne položaje. Med njimi je bil
pač najvišji rajni monsignor Jože Mavsar, ki je poleg častnih naslovov
opravljal tudi službo generalnega vikarja, torej praktično škofovega
namestnika v škofiji Helena v Montani.

Monsignor Mavsar je bil rojen 17. oktobra v Šentrupertu na Do-
lenjskem, kot najstarejši sin v ugledni kmečki družini.

Ko so komunisti med vojno pripravljali teren za revolucijo, so mu pobili očeta, mater, šest bratov in eno sestro. Njega niso dosegli, ker je bil bogoslovec v Ljubljani. Od obeh bratov, ki sta bila še živa ob njegovem mašniškem posvečenju 11. junija, 1944 v Ljubljani, so mu leta 1945 pobili še enega.

Sam se je po kaplanski služni v Hotederžici, umaknil najprej na Koroško, potem pa preko italijanskih taborišč v Združene države. V Ameriko se je rešil še zadnji preživeli brat France, ki živi v Clevelandu.

V helenski škofiji je bil Jože Mavsar najprej kaplan, nato pa uspešen župnik v Townsendu, Bozemanu in Heleni sami. Ob vsem običajnem delu na župnijah, je poleg manjših stavb, ki jih je zgradil ali popravil, zgradil tudi tri nove župnijske cerkve, kar je svojevrsten rekord. Njegovo delo je tudi podružnica Our Lady on the Lake v West Yellowstone parku.

Sposobnega kot je bil, ga je škof Curtiss (po materi Slovenec, sedaj nadškof v Omaha, NE) imenoval za svojega generalnega vikarja, ki je poleg koordiniranja dela vsega škofijskega osebja ob času škofove odsotnosti ali bolezni vodil tudi škofijo. Vedno pa je Mons. Mavsar ostal preprost in neposreden v stiku z ljudmi. Za usluge je bil leta 1990 imenovan za monsignorja. Leta 1996 pa za apostolskega protonatorja, kar je najvišji častni naslov, ki ga more prejeti duhovnik.

Plemenitost Mavsarjeve osebnosti se je pokazala, ko je ob nekem obisku domovine brez pridržkov segel v roke morilcu svojih staršev,

bratov in sestre in mu iskreno odpustil, vendar šele potem, ko je ta priznal resnico.

Zadeva se je izvedela in tako je monsignor postal glasnik sprave vendar le za ceno resnice.

Monsignor Jože Mavsar je umrl v Heleni v Montani, 21. marca, 2002. Pokopan je na pokopališču Sv. Ane v East Heleni v Montani.

Naj mu bo Bog bogat plačnik za njegovo veliko, plodno delo.

ZVEZA-DSPB-TABOR

BOŽO ŠUŠTERŠIČ

Nenadoma nas je zapustil naš dragi brat in neutrudni bojevnik Božo Šušteršič.

Rojen je bil 29. novembra 1919 v Ljubljani. Otroška leta je preživel v trnovski fari a mladost v Rožni dolini kjer je dokončal srednjo šolo.

Ljubil je naravo in gore, zlasti Savinske Alpe in Polhograjsko gorovje.

Kruta svetovna vojna in revolucija sta to dobo prekinila.

Božo je bil nekaj časa zaposlen v Kozumnem društvu, nato pa na prehranjevalnem uradu. Tam ga je aretirala fašistična policija in odvedla v taborišče Rinicci v Italiji. Ko je po enem letu prišel domov - živ okostnjak - je moral v bolnico. Ko je okreval, je skupaj z brati stopil v domobranske vrste. Božo je služboval na Primorskem.

On koncu vojne do odhoda v Argentino je živel v taborišču v Italiji. V Argentini se je zaposlil v tekstilni industriji.

V društvu Tabor in pri reviji je bil vseskozi aktiven član, odbornik in nekaj časa upravnik revije. Pri akciji za Rožmanov dom je bil med ustanovnimi člani odbora. Prav tako je bil zastopnik našega tiska za okraj Hurlingham. Ob nedeljah se je po maši v San Martinu pomeril v šahovskih igrah, ki so mu bila poleg branja najljubše razvedrilo.

Njegova življenjska pot ni bila posuta s cvetjem. Njemu je bila usojena samota.

Nekaj mesecev pred smrtjo je več tednov bil v bolnici, potem pa je živel doma skoraj normalno življenje, dokler ga ni 30. julija Gospod nenadoma poklical k sebi. Za vse domače in prijatelje je bila ta ločitev težka, a našemu Božu je bilo prihranjeno trpljenje.

Naj bo deležen blaženosti, katero je Bog pripravil vsem, ki so ga v življenju ljubili.

Naj počiva v miru!

Brat Marjan

Naše doživeto sožalje vsem domačim. Vsem, ki smo ga poznali, je bil soborec Božo prijatelj in zvest našim idealom; pogrešali Te bomo dragi naš Božo.

ZVEZA DSPB - TABOR

SEBASTJAN VINCENCIJ KOCMUR

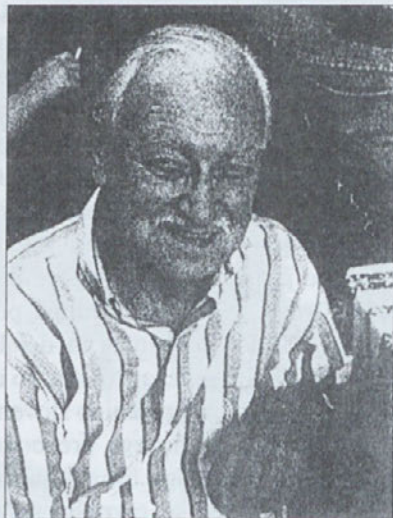
Po daljši bolezni je 6. avgusta 2003 v Buenos Airesu umrl Sebastjan Vincencij Kocmur v 86. letu starosti.

Rodil se je v Ljubljani 20. januarja 1917 Frančiški Kalan in Alojziju Kocmurju, ravnatelju Vincencijeve konference in Delavske konzumne zadruga Janeza Kreka.

Bil je član dijaške Marijine kongregacije. V šolskem letu 1939/40 pa predsednik Akademskega društva Danica.

Pod vodstvom profesorja Ernesta Tomca, je bil med vodilnimi v mladinski Katoliški akciji, »Mladci Kristusa Kralja.«

Po umoru prof. Ernesta Tomca 26. 4. 1942, je bil Sebastjan Kocmur

član triumvirata, ki je nasledil karizmatičnega voditelja in omogočal, da je mladčevska organizacija nadaljevala vse do leta 1945, ko je več kot 150 mladcev bilo vrnjenih s Koroške in pobitih.

Po zaključnem študiju prava je vstopil v domobranske vrste in maja 1945 odšel v Vetrinj. Tam se je srečal s svojim očetom Alojzijem in starejšim bratom Marjanom.

Mlajšega brata Lojzeta so že ubili komunisti v Slovenj Gradcu, ko je bil kot domobranski častnik vrnjen v domovino.

Iz begunskega taborišča v Servigliano je Sebastjan emigriral v Argentino. Tam se je poročil s Polonco Maček, ki je preživela Teharsko koncentracijsko taborišče. Bog jima je dal šest otrok. Dva sta se preselila v Slovenijo, Boštjan in Jakob z družinama ostali pa živijo v Argentini: Darko, Andrej, Janko in Marjana.

Sebastjan je bil bolehnega zdravja, a je imel trdno voljo, vero in zaupanje. Bil je človek trde skorje a mehkega srca, idealist zvest veri narodu in družini.

Bil je prepričan, da je narodno, versko, kulturno in socialno vprašanje na Slovenskem zelo pereče in, da je od pravilne rešitve odvisna usoda narodne skupnosti. S skrbjo je opazoval razkrojno pronicanje komunizma v slabotno katoliško skupnost.

V času komunistične revolucije ga je k mladcem priklenila predvsem jasna ideološka smer in metodično vodena organizacija, ki naj bi peljala Slovence k verskemu in narodnemu preporodu.

»Z vzgojo k idealizmu v duhu pokore in odpovedi, naj bi ta ustanova utrdila v našem narodu njegovo moralno hrbtenico, ustvarila edinstvo med katoličani s tem položila temelj za narodno edinstvo. Taka organizacijska šola bi vplivala tudi na svetno področje.«

Med praznovanjem njegove 80. letnice v Slomškovem domu v Buenos Airesu, je želel še zadnjič posredovati svojo duhovno oporoko z naslovom »Prag upanja« in dejal: »Rdeči narodni odpadniki, baroni fevdalizma dvajsetega stoletja, so iztrebili slovenske svobodnjake. S tem so hoteli zdrobiti hrbtenico slovenskemu narodu, preoblikovati njegovo dušo v smislu njihovega brezbožnega, lažnega osvobodilnega evangelija, da bi tako mogli brez odpora zavladati narodu hlapcev.«

»Do temeljev so razrušili slovenski svet. Ta raj pod Triglavom so

spremenili v eno samo grobišče. A grobovi se odpirajo. Iz njih vpije v nebo nedolžno prelita kri.

Ostanku ostankov kliče, ne k maščevanju, temveč k spreobrnjenju, k svobodi in spravi, na podlagi resnice in pravice – k novemu narodovemu rojstvu.

Ruševine slovenstva se premikajo in izpod ruševin sili na dan novo življenje. Revolucija je do golega obsekala slovensko narodno drevo, a ni uspela izrjavati zgodovinskih korenin iz katererih sedaj priteka pomlajeni življenjski sok narodove duhovne sile. Slovensko stebelce že poganja mladike, ki se bodo razrasle v mogočno krono in rodile obilen sad narodne preнове.«

Ob teški izgubi dragega pokojnika, izrekamo doživeto sožalje ženi Polonci ter otrokom:

Darku, Jakobu, Boštjanu, Andreju, Janku in Marjanci ter vsem sorodnikom.

ZVEZA DSPB - TABOR

LEA URBANC ROJENA SELJAK

Rojena v Trziču leta 1926 v družini pekarskega mojstra. Zaradi šol se je družina s 4 otroci preselila v Ljubljano, kjer je Lea hodila k Uršulinkam vse do maja 1945.

Prve dni maja se je Lea skupaj s starejšo sestro Vero in mlajšim bratom Tonetom umaknila na Koroško. Še v Avstriji je v taborišču položila maturo, katero pa je kasneje morala ponoviti še v Italiji,

kamor se je preselila leta 1946. Pot jo je vodila s skupino naših deklet v Kanado. Po pogodbi je Lea, kot vsa ostala dekleta, v Ottawi odslužila eno leto kot služkinja v župnišču. Nadaljevala je študij jezikov in ga med prvimi begunci srečno dovršila že leta 1950. V Toronto je študirala za profesorico jezikov in je takoj dobila prvo službeno mesto profesorice na dezeli izven Toronta.

V begunstvu v Toronto je spoznala bodočega moža Dr. Petra Urbanca s katerim sta se poročila leta 1952. V srečnem zakonu sta imela 4 otroke, katere sta naučila ne samo slovensko, nego poleg angleščine še dveh jezikov.

Lea z možem je bila vedno velika zagovornica politične emigracije, domobranstva. Videvali smo jih na vsaki domobranski prireditvi v Toronto, še posebej v Midlandu ob domobranski komemoraciji. Takoj po letu 1991 je Lea z možem romala v Teharje in Kočevski Rog. Vedno sta oba povdarjala pravičnost domobranske borbe. Lea je bila duša pri organizaciji nabirk v Toronto za potrebne rojake v Argentini in še posebej za Rožmanov starostni dom kjer stanuje toliko naših domobrancev.

Vsako leto je obiskala domovino, letos junija zadnjikrat. Po povratku v Kanado so nenadoma odkrili težko bolezen ki se je razširila po celem telesu. Bolezni je po 4 tednih v bolnici podlegla 29. X 2003.

***

Kljub visoki izobrazbi in kulturni razgledanosti je gospa Lea ostala preprosta, ljubezniva in pozorna do rojakov.

Njena poštenost, globoka vera in zavednost slovenstvu so ji bili nepisan zakon in njeno življenje nenehna daritev v skrbi za ljubljenega moža, za družino in za rojake po svetu dobrote potrebnim, posebno Rožmanovemu domu v Argentini.

Draga Lea, bila si sveča, ki si gorela za druge in delila toploto ljubezni, kjer je bilo mraz, svetila na poti, kjer je bila strmina in mrak! In dogorela si - sedaj šele čutimo, da si odšla - zato te tako pogrešamo.

Ko sva se srečala po dolgi odsotnosti v domovini, si mi dejala:

»Vztrajati moramo v vsem pozitivnem, govoriti in pisati samo resnico in si pomagati med seboj«.

To, draga Lea mi je vodilo, še posebno v tem času!

Draga, dobra Lea, boli nas Tvoj odhod. Vendar nas tolaži zavest, da je Tebi lepo, neizmerno lepo v Božji slavi – »Pridi moja zvesta služabnica...«

Tvojemu dobremu možu, pridnim otrokom in vsem sorodstvu naše globoko sozalne.

Domobranci

SLAVKO - STANISLAV SMOLE

Rojen je bil 8. aprila 1922 v Dravljah (Ljubljana). Njegov oče je imel v prvem zakonu štiri otroke, potem pa mu je žena umrla. Precej let po njeni smrti se je ponovno poročil. V tem zakonu se je rodilo še šest otrok in od teh je bil Slavko tretji po vrsti.

V osnovno šolo je hodil v Dravlje, meščansko šolo in malo maturo pa je naredil v Kosezah. V firmi Keršič se je izučil v metalurški stroki, hkrati pa je tri leta hodil tudi v obrtno šolo v Ljubljani. Slavko je bil človek, ki se je lotil vsake stvari in jo tudi naredil: npr. smučiči, kolo, brač (tamburico), bisernico (druge vrste glasbilo) itd. Po obrtni šoli se je vpisal na Tehnično šolo in jo zaključil z mojstrskim izpitom, ki mu je dovoljeval zaposlitev v katerokoli obrti. Pa je prišla vmes vojna in revolucija. Sosedje – ki so bili aktivni komunisti – so ga skušali na vsak način zbabiti v partizane.

Trikrat je bil povabljen k njim na dom, a ga niso mogli prepričati. Komunisti so se maščevali tako, da so očrnili Italijanom njega in brata Ivana, ki so ju kmalu potem aretirali Italijani. Slavca so poslali v internacijo na Rab, Ivana pa v Rinnici. Iz internacije sta se vrnila domov po posredovanju gospoda Franca Žužka. Domov sta prišla tako izstradana, da sta komaj ostala pri življenju. Slavko je dobil za kratek čas zaposlitev na železnici, potem pa je šel skupaj z bratom Ivanom k Vaškim stražarjem, kasneje pa k gorenjskim Domobrancem. Bila sta na raznih postojankah, med drugimi tudi v Cerkljah, nazadnje pa v Mengšu, kjer sta bila tudi pri ustanovitvi postojanke. Iz Mengša sta se maja 1945 z drugimi domobranci umaknila na Koroško.

V Vetrinju sta bila oba določena za zadnji transport domobrancev, ko se je že vedelo, da ne gredo v Italijo. Šla sta z njimi iz solidarnosti do tistih, ki so bili vrnjeni pred njima. Transportni vlak, ki je pripeljal Domobrance iz Avstrije, se je v Slovenj Gradcu ustavil. Domobranci so preživeli štiri dni zaprti v tamkajšnji kasarni. Potem so šli spet na vlak, ki se je pa zaradi razdrte proge kmalu spet ustavil.

Brat Ivan je že prej vedel za razdrto progo, zato je na vlaku organiziral sedem fantov za pobeg. Dva od teh sta se potem premislila, pet jih je pa iz kolone, ko so korakali proti Velenju, ušlo. Drugi trije so se razkropili, Slavko in Ivan sta se pa ves čas držala skupaj in hotela priti do Dravelj. Zaradi varnosti sta hodila samo ponoči. Zatekla sta se k sosedovim, ki so imeli kmetijo, za katere sta vedela, da jima bodo nudili skrivališče in pomoč. Gospodinja ju je skrila v slamo in jima nosila hrano, da sta se opomogla. Bila sta neprestano v nevarnosti, da ju odkrijejo, ker so ju povsod iskali. Vedela sta, da morata čim prej zapustiti komunistični 'raj' in se še enkrat sama odpravila čez Karavanke.

Ko sta srečno prišla nazaj na vetrinjsko polje, sta tam našla civilne begunce, med katerimi so bili tudi njuni starši in sestre. Mama, ki je hodila vsako jutro v vetrinjsko cerkev k maši in molila za sinova, se je tistega dne vrnila iz cerkve s prepričanjem, da se bosta rešila. Malo pred poldnem ju je res vsa srečna zagledala. Ko je prišel odlok, da se izprazni vetrinjsko polje in so odvažali begunce v razna taborišča, so bili Smoletovi poslani v Judenburg. Tri leta kasneje so se morali begunci odločiti za deželo, v katero naj bi se vselili, kjer naj bi našli novo

domovino. Kot mnogo drugih, so se tudi oni odločili za Argentino. Tako je leta 1948 Slavko prišel v to deželo.

Smoletovi so dobili prvo stanovanje v San Antonio de Padua, Slavko pa prvo zaposlitev v tovarni za avtomobilske gume v Merlo. Kasneje sta z bratom Ivanom začela delati na svoje. Iz različnih avtomobilskih delov sta na primer sestavila avto in ga prodala. Družina se je kasneje preselila v Ituzaingó. Slavko je potem zamenjal delo in nekaj let popravljaval avtomobile skupaj z Janezom Jakošem. Potem se je krajši čas zaposlil še v neki tovarni, nazadnje pa prišel v podjetje Técnica Elemec, kjer je delal do upokojitve in še čez – do osemdesetih let! Bil je vse življenje dobrega zdravja.

Slavko se je 12. aprila 1958 poročil v cerkvi Marije Pomočnice v Ramos Mejiji z gospodično Anico Ambrožič. Poročil ju je salezijanec g. Janko Mernik. Bila je to prva poroka v novoustanovljeni fari Marije Pomočnice in kot taka registrirana na prvi strani prve knjige. Novoročenca sta živela najprej v Lomas del Mirador, po treh letih sta se pa preselila v lastni dom v Ramos Mejiji v bližini Ateneja Don Bosco. V zakonu so se jima rodili štirje otroci: Stanko, Anka, Marta in Danijela.

Ko so otroci odrasli, so začeli odhajati od doma in si ustanavljati lastne družine. Ostali pa so povezani med seboj in vsak teden prihajali domov na skupna srečanja. Na svet so začeli prihajati vnuki, ki se jih je v desetih letih nabralo 14. Kako je bil ponosen nanje! Slovesno so praznovali njegovo 80-letnico in mu pripravili prizorček, v katerem so mu povedali vse, kar čutijo do njega. Zadnje leto si je privoščil zasluženi počitek. Veliko je bral in tudi vnuke je rad pazil in jih kaj naučil. Komaj so shodili, jih je že peljal v svojo delavnico. Vsi so znali uporabljati njegove stroje in orodje. Za njegov 81. rojstni dan so se spet vsi zbrali ob njem. Prišel pa je dan njegovega nenadnega slovesa. Ko se je 11. junija vračal domov, je v bližini doma omagal. Bog je poslal tam mimo g. Toneta Kastelica, ki živi v tistem delu Ramos Mejije, da mu je pomagal in ga pospremil do doma. Ko je s težavo prišel do glavnih vrat, se je zrušil in izdihnil.

Na sanjuškem pokopališču zdaj čaka vstajenja. Njegovi domači ga zelo pogrešajo, za vedno bo ostal v njihovih srcih.

DRAGI SLAVKO!

Spominjam se Te, ko sva se prvič srečala v Mengšu pri ustanovitvi domobranske postojanke. Drugič sva se srečala na tovarnjaku, ko so nas Angleži s prevaro vrnili v Slovenijo. Bila sva tudi v istem živinskem vagonu na vlak, ki nas je peljal v Slovenj Gradec. Še veš? Tu se je vlak ustavil in v štiristopih smo odkorakali v kasarne. Po štirih dneh, smo nadaljevali pot z vlakom, ki se je kmalu ustavil, ker je bila proga porušena in smo pot nadaljevali peš do Velenja. Slavko, bil si zelo hraber in pogumen fant, zato si z bratom Ivanom med prvimi izrabil to priložnost in iz kolone pobegnil v hrib. Oba sta nagovarjala fante, naj se odločijo za ta drzen korak in zbežijo z njima iz kolone.

Ponovno sva se srečala po nekaj letih pred cerkvijo na Belgrano pri slovenski maši v Argentini. Ko se je organizirala Fantovska zveza, sva zopet več let delovala v tej organizaciji. Čas je tekel naprej in nanesel tako, da sva si postala celo v sorodnika. Sedaj sva se srečavala bolj pogosto. Najini pogovori so vedno potekali o najinih vnučkih in o naši tako žalostni zgodovini. Bila sva si edina: »**Mi Domobranci smo se borili za naš vzvišeni cilj, da bi Sloveniji prinesli resnično svobodo in lepšo bodočnost.**«

Ko sva z ženo letos odhajala v Slovenijo, smo se poslovili misleč, da se kmalu zopet vidimo. Mislim, da smem reči, da nobenemu niti na misel ni prišlo, da je to najino zadnje, poslednje slovo.

Dragi Slavko, počivaj v miru!

Janez Kokalj

JANEZ FERKUL

Dne 15. julija se je v Cleveland za vedno poslovil od nas Janez.

Rojen je bil 1923 v Primče vasi, župnija Hinje na Dolenjskem. Janez je bil domobranec s srcem in dušo, ko je spoznal roparske tolpe, ki kričijo svobodo, ustvarjajo pa suženjstvo.

Ko je Janez prišel na Koroško, je bil pri starših in tako ni bil vrnjen.

Do leta 1949 je bil v taborišču Spittal, ko se je odselil v Ameriko s starši, bratom in sestro ter se naselil v državi Minnesota. Kmalu pa se je preselil v Cleveland, kjer je bilo več Slovencev. Delo je dobil pri podjetju Mery Much Vether kot strojnik, kjer je ostal do svoje upokojitve.

V Clevelandu je spoznal Julko Meglič in se z njo poročil. V srečnem zakonu so se jima rodili: Stanko, Janez, Pavle, Mirko, Silva, Marija in Barbi.

Ko mu je prekmalu umrla žena Julka, se je izselil ven iz mesta in si zgradil nov dom v gozdičku blizu slovenske Pristave.

Silva poročena Heršegar živi v državi Michigan. Ko jo je obiskal, je bil srečen in za spomin prinesel prgišče zemlje tega kraja.

Obiskal je tudi svojo rojstno Primčo vas, kjer je našel pripete spomine na svojo mladost, ni pa našel svojih mladostnih prijateljev.

Tudi iz rojstne vasi je prinesel spomin brinje in bezeg ter si ustvaril domači kotichek v daljni Ameriki.

Janez je bil tih in zamišljen. V svojem srcu je nosil prestano gorje revolucije, svoje prijatelje, domači kraj in vso domovino. Kadarkoli se je pogovor zasukal na domovino, so mu misli hitele med gozdove in travnike, med skalne rebri s skrivnostno Krko, pa vasi in zaselki in domača hiša; postal je tih in vase zatopljen kot, da je vasoval z vsem lepim kar mu je bilo odvzeto.

V prijetnem domu lepe okolice, je bil skoraj samotar. Vendar, ko ga je obiskala bolezen, so ga otroci stalno obiskovali.

V pogrebem zavodu smo se Domobranci poslovili od pokojnika z molitvijo, vencem, ob krsti pa ga je spremljal domobranski prapor. Mašno

opravilo je bilo v cerkvi Sv. Vida. Maševal je č. g. Janez Kumše. Pokopan je na pokopališču Vernih duš.

Otrokom naše iskreno sozalje.

Dragi Janez, ostal nam boš vedno v spominu. Naj Ti bo lahka ameriška zemlja.

ZVEZA DSPB - TABOR

JANEZ ŠUŠTERŠIČ

Janez je odšel k Bogu po zasluženno plačilo v svojem 78 letu starosti. V pogrebem zavodu v kraju Fruitland smo go poslednič obiskali. Molitve za pokojnega Janeza je opravil slovenski dohovnik iz Hamiltona 10. avg. Pogrebna sveta maša je bila v slovenski cerkvi Gregorja Velikega, ki jo je pobožno opravil rev. Drago Gačnik v nazočnosti mnogih rojakov

11 avg. s sorodniki, prijatelji in znanci. Pokojni Janez je bil vzoren zakonski mož ženi Jožica (Žonta) in oče štirim otrokom: hčerki Rožici in Heidy sinu Janezu in Mihatu. Janez je zapustil poleg žene Jožice in štirih otrok tudi pet vnukov. V Argentini pa živita dve snahi Albinca in Štefka z družinami. Svakinja Milica, pa je prišla iz Clevelanda posloviti se od pokojnega Janeza.

Ko se je v domovini pojavila OF katero so vodili komunisti je Janez hitro spoznal prevaro, ki je grozila narodu. Stopil je v Domobranske vrste in je bil dodeljen na Ig v 24 četo v svojstvu telefonista, kjer je ostal do konca vojne. Ko se je četa umaknila iz ogroženega položaja, je tudi Janez šel čez Karavanke na Vetrinjsko polje. Bil je srečen, da ga ni zadela tista usoda, kot na tisoče drugih Domobrancev, ko so jih Angleži izročali slov. komunistom v roke, kjer so končali s kroglo v glavo in bili zmetani v brezna širom slovenske zemlje. Iz Vetrinja je bil Janez premeščem v Judenburg, od koder je odšel v Kanado leta 1948 z eno-

letnim kontraktom pri gradnji železniške proge. Ko je odslužil svoj termin, je odšel v Hamilton, kjer se je srečal z poznanim dekletom iz Šent Jošta Jožico Žonta. Brez posebnega odlašanja sta stopila leta 1949, pred oltar in si pred Bogom obljubila zakonski stan. Doma je končal sredno tehnično šolo. Z ženo Joži sta delala in varčevala, da sta že po nekaj letih kupila prostor za gradnjo lastnega doma. Obenem pa sta ustvarila tudi lastno mizarско podjetje. Prihajali so v družino otroci, katerim sta Jožica in Janez posvetila vso ljubezen. In tako se danes že odraščeni otroci z veliko ljubeznijo in spoštovanjem spominjajo svojih staršev. Najbolj bo prizadeta Janezova žena Joži, ko se bo spominjala poleg njega tudi svojih štirih bratov. Dva Žonto Mirkota in Jankota so umorili komunisti po vojni v Kočevskem Rogu. Rafko Žonta, ki ga je z seboj vzela sestra Milica v Ameriko, pa je padel na fronti, kot ameriški vojak v Koreji. Nande Žonta, pa je umrl pred nekaj leti za neozdravljivo boleznijo v Hamiltonu.

Izrekamo naše sožalje ženi Jožici in Milici, ki je prišla iz Clevelanda s svojci, da se poslovijo od pokojnega Janeza in vsej družini, kakor tudi dveh Jožinih sestram v Argentini, Albinci in Štefki z družinami, petim vnukom, ki že sedaj pogrešajo svojega starega ata.

Frank Kozina

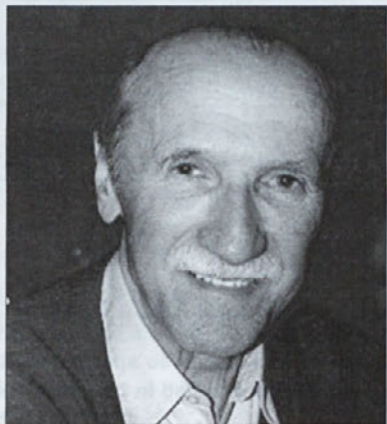
PETER PAVLIN

Sporočamo vsem soborcem in prijateljem, da smo pred kratkim izgubili zavednega Domobranca v starosti 78 let **PETRA PAVLINA** iz Kanade. Umrl je za srčno kapjo. Vsem domačim naše globoko sožalje!

ZVEZA DSPB - TABOR

Čakamo poročila

***

Obveščamo, da je v Argentini umrl Slavko Skoberne, novinar pri »Slovenskem domu« pred vojno. V Argentini je bil zadnja leta član uredništva revije Tabor in Slavko Erjavec, ki je v Argentini umrl, kot žrtev prometne nesreče. Bil je odbornik Rožmanovega doma.

Vsem domačim naše globoko sožalje.

ZVEZA DSPB TABOR

Y1113

Glavni štab
NOV in PO Slovenije
dne 30.9.1943.
St. 996.

140 53

Štabu XIV. divizije.

Po kapitulaciji Italije se je prijavilo v naših edinicah več Italijanov in se izkazilo za osvobodilno borbo. Nekaj od teh je že stopilo v borbo in se dobro izkazalo.

Da bi te tovariše še bolj privesali in oduševili za osvobodilno borbo, naj se vsi obratijo v vsaj edinično, kjer bodo skupno lahko pokazali še večji uspeh.

O d r e j a n o :

1. Štab XIV. divizije naj formira edinično italijanskih partizanov, postavi štab in vse ostale potrebne za formiranje naj odredi štab sam v svojem območju. O izvrševanju dostavite sporočila. Edinično naj operira na teritoriji dodeljenemu štabu in v sestavi večje edinične, kakor bo to štab našel za najpriljubnejše.

2. Vse naše komande in edinične naj pošljejo tovariše italijanske narodnosti štabu XIV. divizije. To se ima izvršiti takoj. Samo v najnujnejših slučajih se posilniti lahko zadajmo še manjše obsežne na dotičnih mestih. Tudi se jim lahko pri specialističnih, dokler se nebi na izvidijo v dotičnem sročju, in drugo.

3. V slučaju, da se poveča uporaba edinične italijanskih partizanov na teritoriji XIV. divizije, net. momentna, nam sporočite.

Štab Glavnega štaba
svežote sruči 1

Političeskivart:
Moris Kreigher, l.r.

Štab Glavnega štaba
Jaka Šušič, l.r.

Dostavljeno:
Štabu XIV., XV., XVII. divizije (ki naj izdajo odredbe brigadom) in ustreznim področijem.

Italijanske vojake se sprejme v "slovenske narodno-osvobodilne enote".

Včerašnji fašisti in okupatorji naroda, se bodo borili "proti fašizmu in za svobodo naroda".

... Ob letu dni ...
Gospod daj mu večni mir in pokoj.

DAROVALI SO

Tiskovni sklad

Emica Pogačar	Kan. \$ 100.-
Tone Arko	F St. \$ 10.-
Rudi Merc	ZDA \$ 20.-
V spomin na moža	
Kati Drew	\$ 5.-
Jakob Grum	\$ 30.-
Tone Vogel	\$ 15.-
Ciril in Gabriela Pfeifer	\$ 20.-
N. N.	\$ 10.-
Nace Omahna	\$ 40.-
Poldi Bojc v spomin na moža	\$ 20.-

Za Rožmanov dom

V kanadskih dolarjih

Jože in Emica Pogačar	\$ 1.000.-
Sidonia Saksheg	\$ 200.-
Hinko in Francka Zierenfeld	\$ 1.000.-
R. & V. Zadnikar Clevel.	\$ 600.-
A. & C. Vizentin	\$ 100.-
L. & V. Gregoroč, Chicago	\$ 500.-

Vsota v USA \$ je bila izročena tajniku
Rožmanovega doma

V USA dolarjih

Branko Lukež	\$ 10.-
Ciril in Gabriela Pfeifer	\$ 60.-

ZA VZDRŽEVANJE spominskega
DOMOBRANSKEGA KRIŽA-
V MIDLANDU je daroval od zapuščine
p. Antona Adamič
Skubic Anton .....

	\$ 500.-
--	----------

Dar društvu

Rezi Zupančič	\$ 5.-
Lilien Sivec	\$ 49.-
Poldi Bojc v spomin na moža	\$ 10.-
Nace Omahna	\$ 40.-

Prisrčna hvala vsem darovalcem. Bog povrni vsem v sreči, uspehu in zdravju!

TABOR je glasilo Združenih slovenskih protikomunistov.

TABOR je last zveze DSPB - TABOR

Mnenje Tabora predstavljajo članki, ki so podpisani od Glavnega odbora.

Tabor izdaja konzorcij.

Urejuje in odgovarja uredniški odbor glasila.

• • •

TABOR is the voice
of the Confederation of the United Slovene Anticommunists.

• • •

TABOR es el órgano
de la Confederación de los Anticomunistas Eslovenos Unidos.

• • •

NAROČNINA (letna):

Za Slovenijo 5.000 SIT.

Za vse druge države 20 USA dolarjev.

• • •

***Dopise, članke, poročila in nakazila
pošiljajte na naslov konzorcija:***

Ivan Korošec,

Štula 23

1210 Ljubljana Šentvid

Slovenija.

E-mail: ivankorosec@hotmail.com

Chicago - ZDA

**"Kjer rod je moj,
kjer sin je tvoji,
tam si, Slovenija!"**

(M. Kremžar)